

به نام خداوند بخشنده و مهربان

مدیریت امنیت در اماکن و رویدادهای ورزشی

گردآورنده و مؤلف:

دکتر حسن معصومی

عضو هیأت علمی واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی

انتشارات طنین دانش

(ناشر تخصصی کتب علوم ورزشی)

۱۳۹۷

سرشناسه	: معصومی، حسن، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت امنیت در اماکن و رویدادهای ورزشی / حسن معصومی،
مشخصات نشر	: تبریز: طنین دانش، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۳۴۷ ص.: مصور، جدول
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۱۹-۹۴-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: ورزشگاه‌ها -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	: Stadiums -- Safety measures
موضوع	: ورزش -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	: Sports -- Safety measures
موضوع	: مسابقه‌های دوره‌ای ورزشی -- مدیریت
موضوع	: Sports tournaments -- Management
موضوع	: میزبانی رویدادهای ورزشی -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	: Hosting of sporting events -- Safety measures
رده بندی کنگره	: GV۴۱۳/م۶م۴ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۷۲۵/۸۰۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۹۶۴۲۶

تمامی حقوق برای انتشارات طنین دانش محفوظ است. این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی، بازنویسی مطالب در هرگونه رسانه‌ای از جمله کتاب، لوح فشرده، مجلات و غیره بدون اجازه کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

طنین دانش
ناشر تخصصی تربیت‌مانی و علوم ورزشی

مدیریت امنیت

در اماکن و رویدادهای ورزشی

گردآوری و تألیف: دکتر حسن معصومی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷ - تبریز - طنین دانش
شمارگان: ۲۰۰ نسخه
قیمت: ۳۲۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۱۹-۹۴-۸

خرید اینترنتی : www.tanindanesh.ir ؛ @tanindanesh

تبریز، چهارراه آبرسان؛ ۰۸۰-۳۳۳۴۶۰۸۰-۴۱

پیشگفتار

«وطني که امنیت و شادی در آن نیست، خیری در آن نیست» پیامبر اکرم(ص)

امروزه فعالیت‌های ورزشی و تفریحی جزء لاینفک زندگی محسوب می‌شود و ورزش در جوامع مدرن امروزی به‌عنوان یکی از رایج‌ترین ابزار و وسایل تفریحی به شمار می‌رود. همه روزه تعداد افراد زیادی برای ورزش کردن، تماشا کردن و لذت بردن از رویدادهای مختلف ورزشی به اماکن ورزشی مراجعه می‌کنند. یکی از الزامات آن، تامین امنیت کاربران ورزشی است. مناسب‌سازی و اعمال برخی از تمهیدات امنیتی و تامین امنیت این مکان‌ها به عهده مدیران اماکن ورزشی است که با کمک و همکاری نهادهای مختلف خارج از آن، این امر حاصل می‌شود.

هدف از نگارش این کتاب آشنایی با مدیریت امنیت در اماکن و رویدادهای ورزشی است، به نحوی که کاربران ورزشی بتوانند به دور از هرگونه تهدید و ترس از امکانات ورزشی بهره‌مند شوند. امنیت در اماکن ورزشی و برقراری نظم و انضباط در استادیوم‌ها هنگام برگزاری مسابقات، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مدیران ورزشی است. اماکن ورزشی عبارت است از فضای روباز یا سرپوشیده که دارای محدوده مشخصی و برای انجام حداقل یک فعالیت ورزشی اختصاص یافته است. رویداد ورزشی به یک یا چند فعالیت سازمان‌یافته اطلاق می‌شود که در محدوده زمانی خاص (روز، هفته، ماه و یا حتی در طول سال) و در مکان خاص و با هدف از پیش تعیین شده ورزشی انجام می‌پذیرد. امنیت ورزشی، یکی از نیازهای اساسی در محیط‌های ورزشی و به معنی رهایی از ترس، خطر و احساس دوری از هرگونه تهدید (ترور، اوباشگری، سرقت و ...) و فراغت از هرگونه تهدید و تعرض به جان، مال، حقوق و آزادی‌های مشروع و قانونی کلیه مخاطبان، کاربران، مشتریان و ذی‌نفعان (شامل ورزشکاران، تماشاگران، مقامات، حامیان مالی، داوطلبان، مدیران، کارکنان و ...) در اماکن ورزشی و یا در جریان رویدادهای ورزشی است. از لحاظ کمی می‌توان نامی را بر پایه میزان یا تعداد خسونت‌ها، تعداد مکان‌های وقوع جرم، ماهیت، جنسیت و سن افراد قربانی محاسبه نمود. امنیت اماکن ورزشی به روش‌ها و تکنیک‌هایی اشاره دارد که جهت حفاظت از اماکن ورزشی و در معنایی وسیع‌تر رویدادهای ورزشی، از دسترس تبهکاران و تروریست‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. در این کتاب، مخاطبان با نحوه مدیریت امنیت در اماکن و رویدادهای ورزشی آشنا می‌گردید. روش تدریس آن به صورت نظری است. بازدید از اماکن ورزشی با موازین امنیتی استاندارد و نقد و بررسی آن می‌تواند در آشنایی و یادگیری مطالب این کتاب، موثر باشد.

کتاب حاضر در ۱۲ فصل تدوین شده است. در فصل ۱ مقدمه‌ای در مورد امنیت اماکن و رویدادهای ورزشی آمده است. فصل ۲ در مورد امنیت و تروریسم، فصل ۳ در مورد امنیت و ندالیسم و هولیگانیسم، فصل ۴ در باره مدیریت امنیت، برنامه‌ریزی، سازماندهی امنیت، فصل ۵ سامانه فرماندهی حادثه، رهبری در استقرار امنیت، فصل ۶ در مورد تأمین امنیت از طریق طراحی و ساخت کالبدی و فضایی، و پدافند غیرعامل، فصل ۷ مدیریت ریسک و بحران، فصل ۸ مدیریت امنیت فیزیکی و حفاظت فیزیکی، فصل ۹ مدیریت ترافیک و پارکینگ، فصل ۱۰ مدیریت تردد و دسترسی، فصل ۱۱ مدیریت جمعیت و مدیریت تخلیه اضطراری فصل ۱۲ در مورد امنیت پایدار است.

مدیران سازمان‌های ورزشی می‌توانند با مطالعه و بررسی وضعیت موجود اماکن و رویدادهای ورزشی و مطابقت آن با مطالب فصل‌های این کتاب، اطلاعات خود را به‌روزرسانی کرده و از آن در زمینه مدیریت امنیت اماکن و رویدادهای ورزشی بهره بگیرند. البته بدیهی است که این کتاب خالی از اشکال نیست. از این رو از تمامی صاحب نظران صمیمانه تقاضا دارم، جهت بهبود کیفیت و غنی‌سازی کتاب، راهنمایی‌های ارزشمند خود را ارائه دهند تا در بازنگری و چاپ بعدی، اصلاح گردد.

مقدمه

حمد و سپاس خداوند متعال را که توفیق داد پس از تلاش فراوان کتاب مدیریت امنیت در اماکن و رویدادهای ورزشی را که از مدتی قبل نیاز به آن احساس می شد، به رشته تحریر در آورم.

خوشبختانه در کشور ما، رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در بخش آموزشی پیشرفت قابل ملاحظه و رو به رشدی داشته است. رشته مدیریت ورزشی به گرایش‌های مختلف و تخصصی از جمله مدیریت اماکن و تأسیسات ورزشی تقسیم شده است و یکی مشکلات پیش رو کمبود کتاب‌های درسی است. یکی از دروس مدیریت اماکن ورزشی، مدیریت امنیت اماکن ورزشی است. با توجه به اهمیت امنیت در اماکن و طی رویدادهای ورزشی و ضرورت آشنایی با آن، متأسفانه منابع اندکی در این زمینه وجود دارد و اگر موجود باشد اماکن ورزشی را به صورت تخصصی پوشش نمی‌دهد. کتاب حاضر به دلیل کمبودی که احساس می‌شد، گردآوری و تالیف شده است.

لازم است از زحمات کلیه محققان، نویسندگان، مولفان، مترجمان و مشاوران امنیتی (محمود بشیری‌نسب، مهدی زیرک، فرهمند آریاشکوه، علیرضا خادمی، محمد مهدی رحمتی، بیژن یاور، محسن عباسی، علی‌اکبر سالاری‌پور، محمد کاظمی، سیاوش شوقی، مائده ارباب‌زاده، مژگان فلاح، حمید وجودی، علی آدمی، زهرا جوهری، حجت فرهودی، محمد علی اکبری، مهرباب شریفی، محمد علی اکبری، اشرف‌سادات موسوی و گروه مشاوران ایمن دژلاک) که از مطالب آنها در گردآوری و تالیف این کتاب استفاده شده است، تشکر و قدردانی کنم.

امیدوارم این کتاب مورد استفاده مدیران، اساتید، دانشجویان و دیگر دست اندرکاران مدیریت امنیت اماکن و رویدادهای ورزشی قرار گیرد و سرآغازی برای بررسی و تحقیق بیشتر و تهیه کتاب‌های دیگر از لحاظ کمی و کیفی در این زمینه شود و خلا کمبود کتاب در حوزه مدیریت امنیت در اماکن و رویدادهای ورزشی را رفع نماید.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	فصل ۱- مقدمه‌ای بر امنیت، اماکن و رویدادهای ورزشی.....
۵۹	فصل ۲- امنیت و تروریسم.....
۶۹	فصل ۳- امنیت و وندالیسم و هولیگانیسم.....
۹۷	فصل ۴- مدیریت امنیت.....
۱۰۹	فصل ۵- سامانه فرماندهی حادثه (ICS).....
۱۲۱	فصل ۶- استقرار امنیت از طریق طراحی، ساخت و پدافند غیرعامل.....
۱۷۵	فصل ۷- مدیریت ریسک و بحران.....
۲۲۵	فصل ۸- امنیت فیزیکی و حفاظت فیزیکی.....
۲۵۱	فصل ۹- مدیریت ترافیک پارکینگ.....
۲۶۷	فصل ۱۰- مدیریت تردد و دسترسی.....
۲۸۵	فصل ۱۱- مدیریت جمعیت و تخلیه اضطراری.....
۳۳۵	فصل ۱۲- امنیت پایدار.....
۳۴۵	منابع.....

فصل ۱

مقدمه‌ای بر امنیت، اماکن و رویدادهای ورزشی

هدف‌های رفتاری

از خواننده انتظار می‌رود:

تعریف لغوی و اصطلاحی امنیت و احساس امنیت را بداند.

تفاوت و تشابه ایمنی و امنیت را بداند.

ویژگی‌های امنیت را بیان کند.

ابعاد و سطوح امنیت را بشناسد.

اماکن ورزشی را تعریف کرده و طبقه‌بندی آن را بیان کند.

رویدادهای ورزشی را تعریف کرده و مهم‌ترین رویدادهای ورزشی را بیان کند.

امنیت اماکن و رویدادهای ورزشی را تعریف و ذی‌نفعان و مناطق پنجگانه امنیتی را بشناسد.

حوزه‌های امنیت ورزشگاه‌ها را بشناسد.

کنترل امنیتی را تعریف و تقسیم‌بندی کند.

اثرات مثبت تدابیر ایمنی و امنیتی در اماکن ورزشی را بیان کند.

مقدمه

امنیت به‌عنوان یکی از نیازهای اساسی جوامع بشری که زیربنای اصلی توسعه، تعالی، پیشرفت، آبادانی، اقتدار و ثبات سیاسی است، فارغ از کشمکش‌های مفهومی، بدیهی‌ترین مطالبه مردم و دولتمردان در دنیای معاصر است که آن را در منشورهای متعدد ملی و بین‌المللی مطرح نموده است. تامین امنیت وظیفه ذاتی تمام مکاتب اعم از مادی، معنوی و الحادی است که وجه تمایز آنها تنها در شیوه‌های اجرایی و حصول بدان متجلی می‌شود.

بحث امنیت اماکن ورزشی در سال‌های اخیر به میزان قابل توجهی رشد کرده است و تکامل یافته است. راه بسیار درازی برای ورود به این حوزه کاری به‌عنوان یک حرفه وجود دارد. در امنیت اماکن ورزشی موضوعات تخصصی مختلفی از جمله: تامین امنیت زیرساخت‌ها، تامین امنیت فیزیکی، آزمون امنیت و بررسی سیستم‌های اماکن ورزشی، برنامه‌ریزی امنیتی و بررسی جرائم و غیره مطرح است.

پس از حملات تروریستی نیویورک در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، تمرکز مدیران ورزشی بر امنیت اماکن و رویدادهای ورزشی به‌عنوان نگرانی اصلی مدیریت ورزش، به خصوص در زمینه سازماندهی رویدادهای ورزشی، تبدیل شد. جنبه‌های دیگر مدیریت اماکن و رویدادهای ورزشی نظیر بازاریابی ورزشی، سازماندهی، رهبری، عوامل قانونی ورزش و سیاست‌ها، عوامل اقتصادی و مالی، عوامل جنسیتی و تنوع فعالیت‌ها، نمی‌توانند در شرایط عدم ایمنی و امنیت مورد توجه قرار گیرد. در چند دهه گذشته، نگرانی فزاینده‌ای در مورد ایمنی و امنیت افراد وجود داشته است؛ چرا که حادثه ۱۱ سپتامبر نشان می‌دهد که تروریست‌ها در مرکز تجارت جهانی حدود ۳۰۰۰ نفر را کشته‌اند، می‌توانند با ۴ هواپیما در ۴ استادیوم فرود بیایند و به ۴۰۰۰۰۰ نفر تماشاگر آسیب وارد کرده و چنین سناریویی را تکرار کنند.

حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در آمریکا تاثیر بسزایی در تعیین بودجه مالی کمیته بین‌المللی المپیک جهت ایمنی و امنیت رویدادهای بزرگ ورزشی داشت. به‌عنوان مثال هزینه امنیتی به صورت بسیار شدید بعد از ۱۱ سپتامبر افزایش یافت. هزینه امنیتی از المپیک بارسلونا (۶۶۰ میلیون دلار) تا المپیک پکن (۶/۵ میلیون دلار) افزایش یافت و این افزایش، همچنان با وجود حملات تروریستی مستمر در سراسر دنیا و مشکلات مدیریت جمعیتی از این دست با میزبانان رویدادهای بزرگ ورزشی همراه خواهد بود. در نتیجه مدیریت رویدادهای ورزشی باید با کاهش هزینه‌ها و اضافه کردن منابع مختلف از جمله نیروی پلیس و ارتش و